

KABELTELEVISIE EN LOKALE TELEVISIE

enkele punten ter discussie

het monopolie van de brt inzake radio-omroep

Een gesprek met de heer O. Hoebeek, Dienstchef a.i. bij het Departement Transmissie van de Regie van Telegrafie en Telefonie (RTT).

Tijdens het congres «Lokale Televisie» in Oostende (okt. 75) hadden wij een gesprek met de heer O. Hoebeek, RTT-deskundige inzake radio-wetgeving, betreffende een aantal juridische en administratieve problemen die zich rond een eventuele invoering van lokale televisie zouden stellen.

De heer Hoebeek verwonderde er zich ten zeerste over in diverse referaten op het congres de stelling gehoord te hebben dat de B.R.T. het absolute monopolie heeft op het gebied van de radio-omroep. Omdat wij hierover meer wilden weten vroegen wij hem hoe, volgens hem, juridisch beschouwd de situatie precies ligt. Uit de notities die wij maakten blijkt dat alle aan België toegewezen omroepfrequenties bij K'B van 9.4.1969 weliswaar ter beschikking van de B.R.T. - R.T.B. werden gesteld, maar dat zulks helemaal niet belet dat ook de in ons land gevestigde «Shape» een zendvergunning bezit. Anderzijds heeft de R.T.T. zelf, strict juridisch beschouwd, het recht een radio-omroepstation op te richten en te exploiteren.

Interessant is ook dat, steeds volgens de heer Hoebeek, geen enkele radiowet (wel een andere wet) in België iemand kan verbieden een TV-distributienet op te richten dat exclusief eigen programma's zou doorgeven via kabelnet.

De essentie van de standpunten van de heer O. Hoebeek wordt hierna weergegeven.

G. FAUCONNIER

1. Het monopolie van de B.R.T. op het gebied van de radio-omroep

a. openbare en private omroep

Artikel 1, 2de lid van de wet van 18 mei 1960 belast de B.R.T.-R.T.B. met de **openbare** radio- en televisiedienst. Deze terminologie wijst erop, aldus de heer Hoebeek, dat er nog een andere omroepdienst dan de openbare kan zijn.

Dit was trouwens het geval met de private radio-omroep-

stations die tot mei 1940 bedrijvig zijn geweest en die bij toepassing van het artikel 2 van de wet van 14 mei 1930 een vergunning hadden bekomen om private radio-omroep-uitzendingen te verrichten.

Het is alleen om politieke redenen dat na de oorlog de in het ministerieel besluit van 28 augustus 1931 voorkomende 2de categorie van private zendstations niet meer werd opgenomen in het ministerieel besluit van 22 juli 1947.

Tot 1960 werden alle aanvragen om vergunning afgewimpeld met het lakoniek antwoord dat eerst het nieuw statuut van de radio-omroep door de wetgever moest worden uitgevaardigd.

Toen de wet van 18 mei 1960 afgekondigd was en er geen oplossing werd gegeven aan het probleem van de private omroep werd het moeilijk het geijkte antwoord nog verder te verstrekken.

Daarom werden bij koninklijk besluit van 9 april 1965 alle aan België toegewezen omroepfrequenties officieel ter beschikking van de B.R.T.-R.T.B. gesteld en kon aan de aanvragers om vergunning worden geantwoord dat alle aan ons land toegewezen frequenties door de B.R.T.-R.T.B. werden in gebruik genomen.

b. Shape

Nadien kwam evenwel de «**Shape**» zich in België vestigen. Zoals blijkt uit het antwoord op de parlementaire vraag nr. 57/1969 van de h. senator Debuquoy werd op verzoek van de minister van Buitenlandse Zaken, overeenkomstig artikel 2 van de wet van 14 mei 1930 aan de Amerikaanse strijdkrachten gestationeerd in België, een vergunning uitgereikt voor het verrichten van radio-omroepuitzendingen.

Het internationaal radioreglement voorziet inderdaad in het nummer 270 de mogelijkheid voor enkele landen, waaronder België, radio-omroepuitzendingen te verrichten in de band 100-104 MHz die in gewest 1 (Europa en Afrika) in principe aan de mobiele dienst (1), behalve de mobiele luchtvaartdienst, is voorbehouden.

Meer bijzonderheden over de nationale en internationale reglementering betreffende de bedoelde zenders worden nog verstrekt in de antwoorden op enkele parlementaire vragen (Gillet op 17.12.69, Grootjans op 15.1.1970 en Glinne op 27.1.70 in de Kamer, en Ballet op 31.3.70 in de Senaat).

De problematiek rond kabeltelevisie en lokale televisie, de zgn. eerste en tweede generatie van kabeltelevisiesystemen, komt meer en meer in de dagelijkse én in de politieke actualiteit. Hieronder drukken wij een drietal bijdragen af die, ondanks hun diverse thematiek, rechtstreeks verband houden met het complexe fenomeen «kabeltelevisie». Prof. Dr. G. FAUCONNIER geeft de standpunten weer van de heer O. HOEBEECK m.b.t. het omroepmonopolie in België, J. VAN HEDDEGEM maakt enkele bedenkingen bij de informatie over de door Minister Van Aal aangekondigde experimenten met lokale televisie en G. DE MEYER tracht wat klaarheid te brengen in de verwarring rond de betaling van de zgn. «omvormer».

De werkelijke toestand van de B.R.T.-R.T.B. wat betreft het monopolie wordt het duidelijkst uiteengezet in het antwoord op de vraag van de h. Debucquoy (18.8.1969 - Senaat).

c. De R.T.T. als mogelijke zender

De heer Hoebeeck wijst er op dat ook de Regie van Telegrafie en Telefonie uit zuiver wettelijk oogpunt het recht heeft om onmiddellijk, zonder enige formaliteit te vervullen, een radio-omroepzendstation op te richten en te exploiteren.

Inderdaad: artikel 1 van de wet van 14 mei 1930 bepaalt dat de regering gemachtigd is de radiotelegrafie, de radiotelefonie en **alle andere radioverbindingen** in te richten en te exploiteren.

Daarenboven bepaalt artikel 23 - laatste lid van de wet van 19 juli 1930 (tot oprichting van de Regie van Telegrafie en Telefonie) - dat aan de Regie wordt overgedragen:

de rechten en verplichtingen van de Regering voorzien bij... artikel 1 van de wet van 14 mei 1930 over de radiotelegrafie, de radiotelefonie en andere radioverbindingen. Dus heeft de Regie van de regering het recht geërfd om alle radioverbindingen in te richten en te exploiteren, inclusief de radio-omroep.

In 1938 had de Regie trouwens te Pollur bij Luik reeds een eigendom aangekocht om er een radio-omroepstation op te richten, doch wegens de mobilisatie en de oorlog werd dit plan nooit uitgevoerd.

In de huidige optiek van de ministeriële solidariteit is het overigens ondenkbaar dat de Minister van Verkeerswezen die luidens artikel 3 van de wet van 19 juli 1930 de enige beheerder van de Regie van T.T. is, op eigen initiatief een omroepzender zou oprichten.

Het is in elk geval onjuist te beweren dat B.R.T. - R.T.B. het wettelijk monopolie voor het verrichten van radio-omroepuitzendingen bezit.

2. Lokale TV en wetgeving op radiogebied

Veronderstellen we dat morgen iemand een televisiedistributienet opricht dat uitsluitend eigen programma's zou doorgeven en geen programma's van derden uit de ether haalt. Dan hebben wij, volgens de heer Hoebeeck, geen enkele **radiowet** die een dergelijke activiteit verbiedt want juridisch beschouwd verricht de verdeler geen **radio**be-

richtgeving⁽¹⁾. Een woordje uitleg is hier geboden. Volgens artikel 1,3° b) van het K.B. van 27 februari 1974 is deze berichtgeving geen **radio**berichtgeving omdat in dit geval «de leidraden waarlangs de elektromagnetische energie wordt gestuurd speciaal opgevat zijn om een dergelijke seining te realiseren, zonder straling in de ruimte buiten die leidraden te veroorzaken».

Deze bepaling is daarenboven volledig in overeenstemming met de geest van het internationaal radioreglement van Genève 1968, artikel 1 - Uitdrukkingen en definities.

Het koninklijk besluit van 24 december 1966 kon het doorgeven van lokale programma's, met of zonder publiciteit, dan ook slechts verbieden omdat de bedoelde netten ook radio-omroepuitzendingen doorgeven en omdat de Koning daardoor op basis van geciteerde wetten de rollen kon omdraaien en bepalen dat netten die beeldomroep doorgeven geen eigen programma's mogen verdelen.

De wettelijke basis om de oprichting te verbieden van netten die uitsluitend eigen, al dan niet geregistreerde programma's verdelen, kan wel worden gevonden in de wet van 13 oktober 1930 tot samenordering der verschillende wetsbepalingen op de telegrafie en de telefonie met draad.

Inderdaad: de artikelen 1, 15 en 16 van deze wet en het artikel 1, 2de lid van het koninklijk besluit van 15 november 1933 bieden een voldoende basis om het aanleggen van dergelijke netten, zelfs door openbare besturen andere dan de Regie van Telegrafie en Telefonie, te verbieden, want deze netten zouden ongetwijfeld aangewend worden «voor mededelingen aan het publiek».

Deze laatste bedenking heeft misschien slechts een theoretische waarde, doch het leek mij nuttig, zegt de heer Hoebeeck, op dit aspect van het probleem te wijzen omdat men kabeltelevisie vaak te exclusief als een radioprobleem beschouwt. Het zou evenwel binnen afzienbare tijd wel eens een draadtelecommunicatieprobleem kunnen worden dat met radiowetgeving niets meer te maken heeft, in welk geval het wettelijk monopolie dat aan de Regie van T.T. werd gegeven op de helling zou komen te staan.

(1) Vb. politie rijkswacht, brandweer, taxa maatschappijen.

(2) De term radioberichtgeving wordt in dit K.B. in zeer ruime zin geïnterpreteerd: «Elke overbrenging door middel van radio-elektrische golven van inlichtingen van alle aard, inzonderheid van klanken, teksten, beelden, overeengekomen tekens, numerieke of analoge uitdrukkingen, seinen voor afstandsbediening, seinen bestemd voor de opsporing of voor de bepaling van de plaats en de beweging van voorwerpen».